

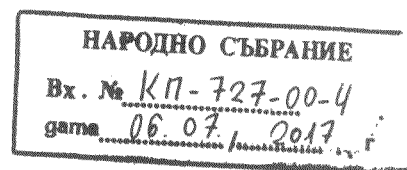


Изх. № 2083/17 г.

Гр. София, 06.07.2017 г.

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР



ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш изх. № КП-753-03-9/31.05.2017 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: законопроект за изменение на Наказателния кодекс № 754-01-11, внесен от Волен Сидеров и група народни представители на 26.07.2017 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

В отговор на Вашето писмо под горния номер, представям становище на Прокуратурата на Република България по чл. 26 ЗНА, с което съгласуваме представения законопроект за изменение на Наказателния кодекс.

Законопроектът за изменение на Наказателния кодекс № 754-01-11, внесен от Волен Сидеров и група народни представители, предвижда в чл. 93 НК създаване на нова т. 31, съдържаща определение на „радикален ислям“, нова ал. 2 на чл. 108, предвиждаща наказание за лица, проповядващи радикален ислям или друга идеология, която използва верски убеждения за политически цели и създаване на нов чл. 162а, инкриминиращ принуда или склоняване на лице към носене на облекло, прикриващо частично или скриващо изцяло лицето.

В мотивите се сочи, че легална дефиниция на идеология „радикален ислям“ е необходима, за да се направи ясно разграничението между религия, за каквато той според вносителите иска да се представи, и идеология, както и че новата алинея на чл. 108 НК ще възпиращо действие спрямо потенциалния контингент на пропагандата му. С инкриминирането на принудата или склоняването на лице към

носене на облекло, прикриващо частично или скриващо изцяло лицето, авторите на законопроекта целят защита на личната сфера на човешкото същество и неговото достойнство, както и на установения в страната ни обществен морал и правопорядък, съответстващи на светския модел на държавното устройство и синхронизиране на наказателноправната уредба на този специфичен кръг обществени отношения с наскоро приетия Закон за ограничаване носенето на облекло, прикриващо или скриващо лицето.

Отбелязваме, че обсъжданият законопроект дава годна основа да бъде намерено необходимото и очаквано законодателно разрешение за концентриране на усилията и повишаване на ефикасността на мерките за предотвратяване на разпространението на идеологията „радикален ислям“, а в последната си част представлява гаранция за утвърждаване и развитие на демократичните процеси у нас, както и за светската форма на обществено устройство. Поради това Прокуратурата на Република България заявява подкрепата си за общата законодателна идея, залегнала в проекта, и го съгласува по принцип.

Заедно с това, в някои части проектът подлежи на концептуално избистряне и редакционно изглаждане, което дава повод за бележки и предложения от същностен и редакционен характер.

I. С мое писмо от 29.05.2017 г. до г-н Волен Сидеров, е изразено принципно одобрение на законопроекта и са направени следните предложения, които представям и на Вашето внимание:

1. В чл. 108, ал. 1 НК предвиденото наказание лишаване от свобода до три години или глоба до пет хиляди лева да бъде завишено на лишаване от свобода от една до пет години, както и глоба до пет хиляди лева, каквато е санкцията, предложена в законопроекта за престъплението по новата ал. 2.

2. Увеличаване на санкцията за опетняване на символите на държавата по чл. 108, ал. 2 НК.

Предложенията са мотивирани с високата обществена опасност на подобни деяния, на която не съответстват санкциите на сега действащите норми. Те позволяват приложението (ако са налице и другите предвидени в закона предпоставки) на чл. 78а НК, съгласно който съдът е длъжен да освободи пълнолетен извършител от наказателна отговорност и да му наложи административно наказание глоба. Ако максимумът на санкцията по ал. 1 и новата ал. 2 на чл. 108 НК бъде определен на шест години, това би позволило и използване на специални разузнавателни средства за разкриване и доказване на тези престъпления.

II. Намира се също така, че в дефиницията за „радикален ислям“ не е удачно да се използва изразът „създаване на Ислямска държава (Халифат“), поради съвпадението му с възприетото наименование на съществуващото към момента псевдодържавно образувание на територията на Ирак и Сирия, което вероятно няма да е дълготрайно. По-подходящ и по-пълно отговарящ на идеите на вносителите е изразът „създаване на държава на основата на Шериата (Халифат)“.

III. В свое писмо (от 13.07.2016 г.) до председателя на Комисията по вероизповеданията и правата на човека към Четиридесет и третото Народно събрание съм изразил становище относно нов чл. 162а НК, с принципна бележка, че упражняването на принуда да носи облекло, прикриващо или скриващо лицето, противно на волята на някого, може да се квалифицира като престъпление по чл. 143 от действащия НК, който е и по-тежко наказуем от предложени нов състав на престъпление.

В писмото е коментирана и правотехническата конструкция на текста в насока, че не е издържано изброяването на действията, посредством които се реализират посочените две изпълнителни деяния в състава - принуди или склони. В законопроекта тези действия са изписани като „използване на заплаха, насилие, принуда или власт, или посредством обещание за даване или даване на материална облага“. Тъй като заплахата, насилието и злоупотребата с власт са проявите форми на принудата по чл. 143 НК, не следва тези понятия да се използват заедно (в един логически ред), защото се съотнасят като части към цяло. Поради това, ако се създава нов състав с форма на изпълнителното деяние „принуди“, трябва да се използва или само това понятие, или глаголите и изразите, които го изпълват със съдържание - употреба на сила, заплашване и злоупотреба с власт.

Отделно от това, при изброяването на изпълнителните деяния, чрез които се реализира престъпният състав, може да се включи и използването на положение на зависимост и надзор (както е в чл. 151, ал. 2, т. 1 НК).

В наказателната норма не следва да се посочва белегът, определящ мотивите на извършителя да осъществи принуда или склоняване, по начина, по който е предложено - „поради пола му по друга причина“. Щом всяка причина може да бъде повод, не е необходимо изрично посочване на една от тях (полът) и да се поставя въпросът за причината.

Санкционните части в отделните алинеи не са редактирани оптимално в съставите, предвидени в новия чл. 162а НК и следва да се прецизират. В ал. 1 наказанието лишаване от свобода е с предвиден максимум четири години, какъвто не се среща в останалите норми на НК. Възприет е подход, който не е обичаен при преценка на необходимите като тежест наказания в основния и

квалифицираните състави - градацията според законопроекта при по-тежко наказуемите състави по ал. 2 и 3 се получава с увеличаване на предвиденият минимум - съответно от две на три години лишаване от свобода, при запазване на един и същ максимум от шест години. Наказанието глоба, което е предвидено кумулативно с лишаване от свобода в ал. 1 и 3, е по наша преценка, несъответно тежко на обществената опасност - от пет до десет хиляди лева по ал. 1 и от десет хиляди до двадесет хиляди лева по ал. 3, като по ал. 2 не е предвидено наказание глоба и така санкцията по ал. 1 - основен състав, предвиждаща лишаване от свобода, кумулативно налагани глоба и обществено порицание, се явява равна по тежест или по-тежка от тази по ал. 2, която урежда по-тежко наказуемия състав. Освен това в ал. 2 и 3 липсва предвидено наказание „обществено порицание“. Правилно би било това допълнително наказание да присъства и в основния, и в квалифицираните състави. В ал. 4 е използван израз „публични или други обществени длъжности“, а в ал. 5 изразът „регулирана професия“, докато предвидените наказания в чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 са лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност или да се упражнява определена професия или дейност. Пак в ал. 5 е предвидена възможност деецът да бъде лишаван „временно или за постоянно“ от „правоспособност да упражнява съответната регулирана професия“, което противоречи на нормата на чл. 49, ал. 2 НК, определяща срок за това наказание, и на ал. 5, определяща, че лишаване от права завинаги е възможно само при определяне на наказание доживотен затвор без замяна.

Надявам се представените бележки и предложения да са Ви от полза за изготвяне на прецизен и съответен на обществените потребности окончателен проект на нормативен акт.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

